

Sınıf Öğretmenlerinin Sınıf Yönetiminde İstenmeyen Davranışlar Karşısında İzledikleri Stratejilerin Belirlenmesi

Kübra ANAR¹, Necati ANAR², Ramazan TANRIKULU³, Yasemin BAL ÇELİK⁴

DOI: [10.5281/zenodo.11405217](https://doi.org/10.5281/zenodo.11405217)

Özet

Bu çalışma, sınıf öğretmenlerinin sınıf yönetiminde istenmeyen davranışlar karşısında izledikleri stratejilerin belirlenmesine dair öğretmen görüşlerini içermektedir. Araştırma, Canik ilçesinde görev yapan 55 sınıf öğretmenin görüşlerine dayanarak, sınıf yönetimindeki istenmeyen davranışlarla başa çıkma stratejilerini incelemiştir. Çalışma, nitel araştırma yöntemlerinden biri olan durum çalışması modelini kullanmıştır. Ölçüt örnekleme yöntemiyle seçilen öğretmenlerle yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılarak veriler toplanmış ve içerik analizi yöntemiyle analiz edilmiştir. Katılımcılar, ders esnasında öğrencilerin aralarında konuşma, gürültü yapma, ders dışı etkinliklerle meşgul olma gibi davranışlarla karşılaştıklarını belirtmişlerdir. Sınıf yönetimi kavramını, etkili bir eğitim ortamının oluşturulması, sınıf kurallarının ve disiplinin sağlanması, etkili iletişim ve olumlu sınıf iklimi oluşturma olarak tanımlamışlardır. Öğretmenler, öğrencilerin daha aktif katılım sağlayabilecekleri etkinlikler planlamayı, ilgi ve yeteneklerine uygun bir sınıf ortamı hazırlamayı ve farklı öğretim yöntemleriyle aktif bir rol oynamayı önermektedirler. Bulgular, istenmeyen davranışların tanımlanması ve nedenlerinin incelenmesinin önemini vurgulamaktadır. Ayrıca, etkili sınıf yönetimi için düzenli bir ortamın sağlanması, iletişim becerilerinin geliştirilmesi ve olumlu sınıf ikliminin oluşturulmasının gerekliliği üzerinde durulmaktadır. Okul idaresi ve aile işbirliğinin de önemi vurgulanmıştır. Bu çalışma, öğretmenlere etkili bir öğrenme ortamı oluşturmak için kullanabilecekleri stratejilere ışık tutarak, sınıf yönetimi konusundaki bilgileri derinleştirmektedir.

Anahtar Kelimeler: Sınıf yönetimi, istenmeyen öğrenci davranışları, öğretmen görüşleri, etkili iletişim, eğitim ortamı, sınıf öğretmeni.

Determining The Strategies Followed by Class Teachers Against Undesired Behaviors in Classroom Management

Abstract

This study examines the strategies classroom teachers employ in managing undesirable behaviours in the classroom based on teachers' perspectives. The research in the Canik district involved 55 classroom teachers and employed a qualitative research method, specifically the case study model. Data was collected through semi-structured interviews using purposive sampling, and content analysis was utilized for data analysis. Participants reported encountering behaviours such as students talking among themselves, making noise, and engaging in activities unrelated to the lesson during class. They defined classroom management as establishing an effective educational environment, enforcing classroom rules and discipline, fostering effective communication, and creating a positive classroom climate. Teachers suggested activities that encourage active student participation, preparing a classroom environment tailored to student interests and abilities, and actively engaging in various teaching methods. Findings underscored the importance of identifying and examining the causes of undesirable behaviours. Additionally, they emphasized the necessity of maintaining a structured environment, developing communication skills, and fostering a positive classroom climate for effective classroom management. The significance of collaboration between school administration and families was also highlighted. This study contributes to deepening teachers' understanding of classroom management by shedding light on strategies to create an effective learning environment.

Keywords: Classroom management, undesirable student behaviours, teacher perspectives, effective communication, educational environment, classroom teacher.

¹ Öğretmen, Millî Eğitim Bakanlığı, kubra_doruk82@hotmail.com, ORCID: 0009-0005-8899-5739

² Öğretmen, Millî Eğitim Bakanlığı, necatianar1@hotmail.com, ORCID: 0000-0001-7640-0156

³ Öğretmen, Millî Eğitim Bakanlığı, rtkulu66@hotmail.com, ORCID: 0000-0002-2911-2503

⁴ Öğretmen, Millî Eğitim Bakanlığı, yaseminn.bal93@gmail.com, ORCID: 0009-0007-4507-8441

Giriş

Yüzyılımız eğitim anlayışı, hızla değişen ve gelişen teknolojik, sosyal ve ekonomik koşullara uyum sağlayacak şekilde yeniden şekillenmektedir. Bu yeni eğitim paradigmasında öğretmenlerin rolü, sadece bilgi aktaran kişiler olmaktan çıkıp, rehberlik eden, yönlendiren ve öğrencilere destek olan mentorlara dönüşmektedir. Günümüz dünyasında bilgiye ulaşmak artık çok daha kolay ve hızlıdır; bu nedenle öğrencilerin bilgiye nasıl ulaşacaklarını, nasıl kullanacaklarını ve bu bilgiyi nasıl eleştirel bir şekilde değerlendireceklerini öğrenmeleri gerekmektedir. Bu bağlamda, öğretmenler öğrencilerin merak duygusunu uyandıran, onları araştırmaya ve sorgulamaya teşvik eden, öğrenme sürecinde aktif rol almalarını sağlayan birer kolaylaştırıcı olmalıdır. Böylece öğrenciler, edindikleri bilgiyi sadece ezberlemekle kalmayıp, aynı zamanda onu gerçek yaşamda uygulayabilecekleri becerilere dönüştürürler. Bu dönüşüm sürecinde, öğretmenlerin pedagojik becerileri, sınıf yönetimi ve bireysel öğrenci ihtiyaçlarına duyarlılığı büyük önem taşımaktadır.

Günümüzde sınıf öğretmenin eğitimdeki görevi öğrencilere danışmanlık yapmak ve yön tayin etmektir. Klasik okullarda öğretmenler öğrencilere bilgiyi sunmakla sorumluyken modern okullarda öğretmenler öğrencilere bilgiyi direkt olarak sunmayarak yaparak ve yaşayarak öğrenme ile amaçlanan bilgiyi aksettirmeye özen gösterir (Okutan, 2004). Öğreticinin sınıf içinde öğrencilerin bireysel özelliklerini bilmesi, öğrenciyi tanıması ve derslere öğrencileri aktif olarak katabilmesi için iyi bir sınıf yönetimine sahip olması gerekmektedir. Öğretmenler verimli bir metot kullanarak ders içi ve ders dışı faktörleri denetim altına alması öğrencilerin olumlu yönde davranışlar göstermesini sağlayabilir. Öğrencilerde olumlu davranış geliştirme ve yaygınlaştırmada onların öğrenmelerine yardımcı olan ve psikolojik olarak kendilerini rahat hissedecek ve onların gereksinimlerini karşılayacak bir ortam sunmak gerekmektedir. Öğretmen sınıf içinde elverişli bir ortam sağladıktan sonra öğrencilere istenilen değerleri sunmaya çalışır. Değerler; öğrencilere sunulurken yanlış kotlamalarından ve öğrencilerin akranlarından olumsuz etkilenmelerinden, öğretmenin sınıf içi hâkimiyetinden kaynaklanan eksikliklerden ötürü öğrenciler istenen olumlu davranışların yanı sıra istenmeyen olumsuz davranışlar da öğrenebilirler.

Farklı cinsiyetlerde, farklı kişilik ve karakterde, farklı kültür, anane ve geleneklere sahip bireyler aynı sınıf içinde öğrencilik yapmaktadırlar. Bu nedenle sınıf yönetimi daha çok önem arz etmektedir. Yukarıda sayılan farklı özelliklere sahip bireylerin bir arada olması sınıf içinde bazı problemlerin ortaya çıkmasına neden olabilir. Sınıf öğretmenin, sınıf yönetim becerisi eğitim öğretim faaliyetlerinin kaliteli, nitelikli ve etkin bir biçimde sürdürülmesinde önemli rol oynamaktadır. Öğretmen sınıf içerisinde oluşabilecek istenmeyen davranışların ortaya çıkmaması için nasıl bir önlem alacağı veya istenmeyen davranışlarla karşılaştığında nasıl davranacağını bilmesi sınıf içi etkinliklerin amacına alışmasına katkı sağlar (Gökkyer ve Doğan, 2016; Yılmaz ve Aydın, 2015).

Bu bölümde, sırasıyla araştırmanın teorik temellerini ve gerekçesini oluşturan problem durumu, araştırmanın amacı, araştırmanın önemi ve gerekçesi, sayıtlar, sınırlılıklar ve araştırmada kullanılan kavramların tanımlarına yer verilecektir. Devamlı gelişmekte ve değişmekte olan devre karşı iyi ve nitelikli insanlar yetiştirmenin ilk koşullarından biri eğitim sisteminin iyi olmasıdır. Bu sistemin parçalarından biri ve en önemlisi okul ve okulun merkezini oluşturan sınıftır. Sınıf eğitim sisteminin temel ve ilk basamağıdır. Her sektörün ihtiyaç duyduğu kaliteli ve nitelikli insan sınıfta yetiştirilir. Eğitim öğretim faaliyetlerinin gerçekleştiği yaşam alanı sınıftır (Aydın 2005). Sınıf öğretmenle öğrencinin bulunduğu yerdir. Bu yüzden öğretmen, kullanılan yöntem ve teknikler, planlama, öğrenci, süreç gibi kavramlar bu alanın en önemli unsurlarıdır. Öğrenci ve öğretmenler iyi bir eğitim – öğretim sürecini gerçekleşmesi için sınıf ortamında bir araya gelirler. Eğitim ve öğretimde başarılı olmak için sınıfın iyi yönetilmesi gerekmektedir. İyi bir sınıfın yönetilmesinin en büyük sorumlusu o sınıfın öğretmenidir. Sınıf içi kurallarının öğrenciler tarafından belirlenmesi kuralların benimsenmesini kolaylaştırır. Öğretmen-öğrenci ilişkisinin gelişmesine katkı sağlar (Demirtaş, 2016).

Amaç ve kazanımlar doğrultusunda öğrencileri istenen hedeflere ulaştırmaya çalışan sınıf öğretmenleri, çeşitli zorluklarla karşılaşmaktadır. Öğrencilerin kişilik karakterlerinden kaynaklanan bireysel farklılıklar, öğretmenlerin dikkate alması gereken önemli bir faktördür. Her öğrencinin öğrenme hızı, tarzı ve motivasyonu farklılık gösterebilir. Bu nedenle, öğretmenlerin her bir öğrenciyi tanıyarak onlara uygun öğretim stratejileri geliştirmesi gerekmektedir. Bunun yanı sıra, çevresel ve ailesel kaynaklı engeller de öğrencilerin istenen davranışları kazanmasını olumsuz yönde etkileyebilir. Örneğin, öğrencinin evde yeterli destek alamaması, maddi sıkıntılar, aile içi huzursuzluklar veya sosyal çevresindeki olumsuz etkiler, öğrencinin okuldaki performansını ve davranışlarını etkileyebilir. Bu tür sorunlarla başa çıkmak, öğretmenler için ek bir sorumluluk getirir. Öğretmenlerin, öğrencinin yaşam koşullarını ve aile yapısını anlayarak onlara uygun rehberlik hizmetleri sunması önemlidir. Bu engeller, sınıfta istenmeyen davranışların ortaya çıkmasına neden olabilir. Öğrencilerin dikkatini dağıtan, ders akışını bozan veya diğer öğrencilerin öğrenme sürecini olumsuz etkileyen bu tür davranışlar, sınıf ortamında ciddi sorunlara yol açabilir. Öğretmenlerin bu tür davranışları önlemek ve yönetmek için etkili sınıf yönetimi tekniklerini kullanması gerekmektedir. Örneğin, sınıf kurallarının net bir şekilde belirlenmesi, olumlu davranışların pekiştirilmesi ve olumsuz davranışların uygun bir şekilde ele alınması, sınıf içinde daha düzenli ve verimli bir öğrenme ortamı oluşturulmasına yardımcı olabilir. Öğretmenler ayrıca, öğrencilerin olumlu davranışlar geliştirmesine yardımcı olacak bir öğrenme ortamı sunmalıdır. Psikolojik olarak güvenli ve destekleyici bir sınıf atmosferi, öğrencilerin kendilerini rahat hissetmelerini ve potansiyellerini en iyi şekilde ortaya koymalarını sağlar. Öğrencilerin bireysel ihtiyaçlarına duyarlı, onlara değer veren ve onların başarılarını takdir eden bir öğretmen, öğrencilerin motivasyonunu artırarak olumlu davranışların yaygınlaşmasına katkıda bulunabilir. Sınıf öğretmenlerinin karşılaştığı engeller çeşitlilik gösterse de, bu engellerin üstesinden gelmek ve öğrencilerin istenen hedeflere ulaşmasını sağlamak, etkili sınıf yönetimi, bireysel öğrenci ihtiyaçlarına duyarlılık ve destekleyici bir öğrenme ortamı oluşturma ile mümkün olacaktır. Öğretmenlerin bu konuda gösterdiği çaba, öğrencilerin akademik başarılarının yanı sıra, kişisel ve sosyal gelişimlerine de önemli katkılar sağlayacaktır.

Sınıf yönetimi, bir öğretmenin sınıf ortamında disiplini sağlamak, öğrencilerin öğrenme sürecini desteklemek ve sınıf düzenini korumak için kullanılan stratejilerin toplamıdır (Jones, Vermette & Jones, 2017). Bu süreç, öğretmenin sınıfta etkili bir şekilde otorite kurmasını, öğrencilerle olumlu ilişkiler geliştirmesini ve öğrenme ortamını en üst düzeyde verimli kılmasını gerektirir. Sınıf yönetimi, öğretmenlerin sadece disiplin sağlamakla kalmayıp, aynı zamanda öğrencilerin akademik ve sosyal gelişimlerini destekleyen bir çevre yaratmalarını da kapsar. Sınıf öğretmenleri, çeşitli davranışları ele alırken karşılaşılabilecekleri zorluklarla yüz yüze gelirler. Öğrenciler arasındaki bireysel farklılıklar, öğretmenlerin farklı stratejiler geliştirmesini zorunlu kılar. Her öğrenci farklı bir kişilik, öğrenme tarzı ve ihtiyaçlar seti ile sınıfa gelir. Bu farklılıklar, öğretmenlerin sınıf yönetiminde esneklik göstermesini ve her öğrenciyeye uygun yaklaşımlar benimsemesini gerektirir. Örneğin, bazı öğrenciler dikkat eksikliği veya hiperaktivite bozukluğu gibi özel eğitim ihtiyaçlarına sahip olabilirken, diğerleri evde veya sosyal çevrelerinde karşılaştıkları sorunlar nedeniyle sınıfta sorun çıkarabilirler. İstenmeyen davranışlar, sınıf düzenini bozabilir, öğrenme ortamını olumsuz etkileyebilir ve diğer öğrencilerin katılımını engelleyebilir. Bu tür davranışlar, öğrenci dikkatsizliği, kural ihlalleri, sınıf arkadaşlarıyla çatışmalar veya öğretmene karşı olumsuz tutumlar şeklinde ortaya çıkabilir. Bu durumlar, sadece bireysel öğrencilerin öğrenme deneyimlerini değil, aynı zamanda sınıfın genel öğrenme atmosferini de olumsuz etkiler. Öğretmenler, bu tür istenmeyen davranışları önlemek ve yönetmek için proaktif ve reaktif stratejiler geliştirmek zorundadır. Bu nedenle, sınıf öğretmenleri, etkili sınıf yönetimi stratejileri kullanarak istenmeyen davranışları ele almaya çalışmaktadır. Proaktif stratejiler arasında, sınıf kurallarının baştan net bir şekilde belirlenmesi ve bu kuralların öğrencilere açıkça iletilmesi yer alır. Ayrıca, olumlu davranışların teşvik edilmesi ve pekiştirilmesi, öğrencilerin motivasyonunu artırır ve sınıf içinde olumlu bir iklim yaratır. Örneğin, öğrencilerin başarılarını takdir eden ödüllendirme sistemleri, öğrencilerin olumlu davranışlarını devam ettirmelerinde etkili olabilir. İstenmeyen davranışlar, sınıf ortamında öğretim ve öğrenme süreçlerini engelleyen veya olumsuz etkileyen davranışlardır (Doğan & Kılıç, 2014). Öğrenciler arasında yüksek sesle konuşma, dikkat dağıtma,

geçimsizlik, sürekli konuşma, saldırganlık, öğretmeni sözünü kesme gibi davranışlar istenmeyen davranışlara örnek olarak verilebilir (Smith & Smith, 2018). Bu davranışlar, sınıf düzenini bozarak öğretme-öğrenme sürecini aksatabilir ve öğretmenlerin öğrencilere etkili bir şekilde bilgi aktarmasını engelleyebilir (Sutherland, Wehby & Copeland, 2000).

Sınıf öğretmenlerinin istenmeyen davranışlarla başa çıkma stratejilerini şöyle sıralamayabiliriz.

1. Kuralların Net Bir Şekilde Belirlenmesi: Sınıf öğretmenleri, sınıfta kabul edilebilir davranışları belirlemek için net ve tutarlı kurallar oluşturmalarıdır (Emmer & Stough, 2001). Bu kurallar, öğrencilere sınırları göstererek istenmeyen davranışların önlenmesine yardımcı olur. Kuralların net ve anlaşılır bir şekilde ifade edilmesi, öğrencilerin beklentileri anlamalarına ve uygulamalarına yardımcı olur. Net kurallar, öğrencilerin neyin kabul edilebilir davranış olduğunu anlamalarını kolaylaştırır. Örneğin, sınıf içinde yüksek sesle konuşmanın veya arkadaşlarına rahatsızlık vermenin istenmeyen bir davranış olduğu açıkça belirtilirse, öğrenciler bu tür davranışlardan kaçınmak için daha fazla çaba gösterirler. Ayrıca, kuralların nedenlerinin öğrencilere açıklanması, onların kurallara uymalarının önemini anlamalarına ve bu kurallara daha fazla saygı duymalarına yardımcı olur. Kuralların belirlenmesi ve açık bir şekilde iletilmesi, sadece istenmeyen davranışları önlemekle kalmaz, aynı zamanda öğrencilerin kendilerini güvende ve adil bir ortamda hissetmelerini sağlar. Öğrenciler, hangi davranışların kabul edilebilir olduğunu ve hangi davranışların sonuçlarının olacağını bilerek, kendilerini daha rahat hissederler ve öğrenmeye daha fazla odaklanabilirler. Bu da, eğitim sürecinin daha verimli ve etkili olmasına katkıda bulunur.

2. Olumlu Sınıf İkliminin Oluşturulması: Pozitif bir sınıf iklimi, öğrencilerin kendilerini güvende hissetmelerini, işbirliği yapmalarını ve saygılı davranmalarını sağlar (Marzano & Marzano, 2003). Sınıf öğretmenleri, sınıf ortamında öğrencilerin aralarındaki ilişkileri geliştirmeye yönelik etkinliklere ve paylaşımlara yer vermeli ve empati kurmalarını teşvik etmelidir. Pozitif bir sınıf iklimi, istenmeyen davranışların azalmasına ve öğrencilerin daha olumlu bir tutum sergilemesine yardımcı olur. Sınıf öğretmenleri, sınıf ortamında öğrencilerin aralarındaki ilişkileri geliştirmeye yönelik etkinliklere ve paylaşımlara yer vermeli ve empati kurmalarını teşvik etmelidir. Bu tür etkinlikler, öğrencilerin birbirlerini daha iyi anlamalarına, farklı bakış açılarına saygı duymalarına ve daha güçlü bir topluluk duygusu geliştirmelerine yardımcı olur. Öğrencilerin sosyal ve duygusal becerilerini geliştirmek, sadece akademik başarılarını değil, aynı zamanda genel yaşam kalitelerini de artırır.

3. Öğrenciler Arasında Etkili İletişimin Teşvik Edilmesi: Sınıf öğretmenleri, öğrenciler arasında etkili iletişimi teşvik ederek istenmeyen davranışların önüne geçebilir (Jones & Jones, 2016). Öğrencilere etkili iletişim becerileri kazandırmak, anlaşmazlıkları çözmek için uygun stratejiler sunmak ve başkalarının düşüncelerine saygı duymayı öğretmek önemlidir. Ayrıca, öğrencilerin duygusal ihtiyaçlarına odaklanarak duygusal zeka becerilerini geliştirmelerine yardımcı olmak da önemlidir (Brackett, Rivers & Salovey, 2011). Öğrenciler arasında etkili iletişimin teşvik edilmesi, onların akademik başarılarını artırmanın yanı sıra sosyal ve duygusal gelişimlerini de destekler. Öğretmenler, çeşitli stratejiler ve etkinliklerle bu iletişimi teşvik ederek, öğrencilerin kendilerini daha iyi ifade edebilmelerini, diğerlerini daha iyi anlamalarını ve daha sağlıklı ilişkiler kurmalarını sağlar. Bu da genel olarak daha pozitif ve destekleyici bir öğrenme ortamının oluşmasına katkıda bulunur.

4. Pozitif Pekiştiricilerin Kullanılması: Sınıf öğretmenleri, istenmeyen davranışları azaltmak ve olumlu davranışları teşvik etmek için pozitif pekiştiricileri kullanabilir (Lewis & Sugai, 1999). Öğrencilere olumlu geri bildirimler vermek, övgü ve teşekkür etmek, ödüller ve özendiriciler sağlamak gibi yöntemlerle istenmeyen davranışları azaltmak için olumlu pekiştiriciler kullanılabilir. Örneğin, öğrencilerin istenilen davranışları sergilediği durumlarda övgü, ödül veya ayrıcalıklar verilebilir. Bu şekilde, öğrenciler olumlu davranışları tekrarlamaya teşvik edilirken istenmeyen davranışların azalması sağlanır (Sprick, Knight & Reinke, 2006).

5. Öğretmen-Öğrenci İlişkisinin Güçlendirilmesi: Sınıf öğretmenleri, öğrencilerle güvene dayalı bir ilişki kurarak istenmeyen davranışlarla daha etkili bir şekilde başa çıkabilirler (Murray & Malmgren, 2005). Öğrencilere destek olmak, onların duygusal ihtiyaçlarını anlamak ve onlara güven vermek önemlidir. Bu şekilde, öğrenciler öğretmenlerini daha çok dinler ve istenmeyen davranışları azaltmak için daha işbirliği yapmaya istekli olurlar.

Literatüre bakıldığında araştırmanın konusuna yönelik pek çok araştırma yapıldığı ve sonuçlarının ortaya konulduğu görülmüştür. Ancak bu araştırmaların büyük çoğunluğunda nicel araştırma yöntem ve teknikleri kullanılmıştır. Araştırma konusunda ilişkin yeterli sayıda nitel araştırma tespit edilememiştir. Öğretmenlerin sınıf yönetiminde karşılaştıkları istenmeyen öğrenci davranışlarına ve uyguladıkları stratejilere yönelik algılarını belirlemek amacıyla öğretmenlerin görüşlerini içeren çalışmalara da ihtiyaç duyulmaktadır. Bu çalışmadan elde edilen sonuçların ilkokullarda görev yapan sınıf öğretmenlerinin sınıf yönetiminde karşılaştıkları istenmeyen öğrenci davranışları ve bu davranışlara yönelik uyguladıkları stratejiler tespit edilerek, öğretmenlere, öğretmen yetiştiren akademisyenlere, okul yöneticilerine ışık tutacağı ümit edilmektedir.

Elmer ve Stough'un (2001) makalesi, sınıf yönetiminin eğitim psikolojisi için kritik bir unsur olduğunu ve öğretmen eğitimi açısından önemli sonuçlar doğurduğunu vurgulamaktadır. Araştırmalar, etkili sınıf yönetiminin öğrenci davranışlarının yönlendirilmesinde, öğrenci başarısının artırılmasında ve sınıf ikliminin olumlu bir şekilde etkilenmesinde kritik bir rol oynadığını göstermektedir. Elde edilen sonuçlar, sınıf yönetiminin sadece disiplin ve kuralların uygulanmasıyla sınırlı olmadığını, aksine, öğretmenin öğrencilerle ilişkilerini geliştirmek, olumlu bir sınıf ortamı oluşturmak ve öğrencilerin akademik ve sosyal gelişimlerini desteklemek için çeşitli stratejiler kullanmasını gerektiren bir süreç olduğunu ortaya koymaktadır. Makalede belirtilen stratejiler arasında net kuralların belirlenmesi, öğrencilere olumlu pekiştiricilerin kullanılması, etkili iletişimin teşvik edilmesi ve öğretmen-öğrenci ilişkisinin güçlendirilmesi yer almaktadır. Bu stratejiler, istenmeyen davranışların azaltılmasına ve öğrencilerin daha olumlu bir tutum sergilemelerine yardımcı olmaktadır. Emmer ve Stough'un makalesi, öğretmenlerin sınıfta istenmeyen davranışlarla başa çıkmak için kullanabilecekleri etkili stratejileri ortaya koymakta ve bu stratejilerin, öğretmen eğitimi sürecinde dikkate alınarak sınıf yönetimi becerilerinin geliştirilmesinde önemli bir rol oynadığını belirtmektedir.

Jones ve Jones (2016) ve Jones, Vermette, ve Jones'un (2017) makalesi, kapsamlı sınıf yönetimi stratejilerinin kullanımının, destekleyici sınıf topluluklarının oluşturulmasında ve sorunların çözülmesinde etkili olduğunu vurgulamaktadır. Makalenin sonuçları, aşağıdaki bulgulara dayanmaktadır:

1. Destekleyici Sınıf Toplulukları: Makalede vurgulanan bir sonuç, sınıf ortamında destekleyici bir topluluk oluşturmanın önemidir. Bu topluluk, öğretmen ve öğrenciler arasında güçlü bir ilişki, dayanışma ve işbirliği sağlar. Öğrenciler, bu destekleyici ortamda güvende hissederler ve olumlu bir öğrenme deneyimi yaşarlar.

2. Sorunların Çözülmesi: Makale, sınıf yönetimi stratejilerinin sorunları çözme becerilerini geliştirmede etkili olduğunu göstermektedir. Öğretmenler, öğrencilere problem çözme stratejileri öğretmek, istenmeyen davranışlarla başa çıkma konusunda onlara yardımcı olabilirler. Bu stratejiler, öğrencilerin sorunları tanımlama, alternatif çözümler üretme ve karar verme becerilerini geliştirmelerine yardımcı olur.

3. Disiplin ve Öğretim Etkinlikleri: Makalede, sınıf yönetimi stratejilerinin disiplin konusunda etkili olduğu ve öğretim etkinliklerinin sorunsuz bir şekilde yürütülmesine yardımcı olduğu belirtilmektedir. Öğretmenler, sınıf kurallarını net bir şekilde belirleyerek, disiplin politikalarını tutarlı bir şekilde uygulayarak ve etkili

öğretim etkinlikleri tasarlayarak istenmeyen davranışları azaltabilirler.,

4. Sosyal ve Duygusal Gelişim: Makalede vurgulanan bir başka sonuç, sınıf yönetimi stratejilerinin öğrencilerin sosyal ve duygusal gelişimlerine olumlu etkide bulunduğudır. Öğretmenler, öğrencilerin duygusal ihtiyaçlarına önem vererek, empati göstererek ve destekleyici bir ortam sağlayarak öğrencilerin duygusal iyilik hallerini artırabilirler.

Jones ve Jones'un makalesi, kapsamlı sınıf yönetimi stratejilerinin kullanımının sınıf ortamında destekleyici bir topluluk oluşturma, sorunları çözme becerilerini geliştirme, etkili disiplin ve öğretim sağlama, sosyal ve duygusal gelişimi destekleme gibi bir dizi olumlu sonuçlar doğurur. Bu sonuçlar, öğretmenlerin sınıf yönetiminde etkili stratejiler kullanarak istenmeyen davranışları azaltabileceklerini ve olumlu bir öğrenme ortamı oluşturabileceklerini göstermektedir. Ayrıca, makalede vurgulanan stratejilerin öğrencilerin akademik başarılarını ve sosyal-duygusal gelişimlerini destekleyerek uzun vadeli başarılarını artırabileceği belirtilmektedir.

Lewis ve Sugai'nin (1999) çalışması, etkili davranış desteği stratejilerinin sistemselsel bir yaklaşımla proaktif bir şekilde uygulanmasının önemini vurgulamaktadır. Araştırmalar, bu stratejilerin sadece bireysel öğrencilere değil, aynı zamanda okul genelinde uygulanan sistemler üzerinde odaklanması gerektiğini göstermektedir. Bu yaklaşım, sınıf düzeyinden okul düzeyine kadar çeşitli düzeylerde etkili sınıf yönetimi sağlamak için politika ve prosedürlerin geliştirilmesini içerir. Ayrıca, etkili davranış desteği stratejilerinin proaktif bir şekilde uygulanması gerektiği vurgulanmaktadır. Bu stratejiler, istenmeyen davranışların ortaya çıkmasını önlemek ve olumlu davranışları teşvik etmek için önceden planlanmış bir yaklaşımı gerektirir. Son olarak, makale, etkili davranış desteği stratejilerinin okul genelinde uygulanmasının önemini vurgulamaktadır. Okul personeli arasında işbirliği ve eşgüdüm sağlanarak, tutarlı bir yaklaşım benimsenir ve öğrencilere tutarlı mesajlar iletilir. Bu, olumlu bir öğrenme ortamı sağlamak için kritik bir faktördür.

Gündoğdu (2013) tarafından yapılan çalışma, "İlkokul ve ortaokul öğretmenlerinin sınıf yönetiminde istenmeyen öğrenci davranışlarına ilişkin görüşleri ve bu davranışlara karşı uyguladıkları stratejiler" başlığını taşımaktadır. Bu çalışma, ilkök ve ortaokul düzeyindeki öğretmenlerin sınıf yönetimi sürecinde karşılaştıkları istenmeyen öğrenci davranışlarına ilişkin görüşlerini ve bu davranışlarla baş etmek için kullandıkları stratejileri araştırmayı amaçlamaktadır. Araştırma sonucunda, öğretmenlerin sınıf yönetimi sürecinde çeşitli istenmeyen öğrenci davranışlarıyla karşılaştıkları belirlenmiştir. Öğretmenler, sınıfta dikkat dağınıklığı, konuşma ve gürültü yapma, geç gelme gibi davranışlarla sıklıkla karşılaştıklarını ifade etmişlerdir. Ayrıca, öğretmenler bu davranışların öğrencilerin ilgi eksikliği, özgüven sorunları, aile faktörleri gibi çeşitli nedenlere dayandığını belirtmişlerdir. Makalede, öğretmenlerin bu istenmeyen öğrenci davranışlarıyla baş etmek için kullandıkları stratejiler de değerlendirilmektedir. Öğretmenler, disiplin kuralları oluşturma, öğrencilerle bireysel görüşmeler yapma, olumlu takviyeler uygulama gibi stratejileri sıklıkla kullanmaktadırlar.

Aküzüm ve Nazlı (2017) tarafından kaleme alınan makale, "Sınıf öğretmenlerinin sınıf yönetiminde karşılaştıkları disiplin sorunları, nedenleri ve bu sorunlarla baş etme yöntemlerinin değerlendirilmesi" başlığını taşımaktadır. Makalenin amacı, sınıf öğretmenlerinin sınıf yönetimi sürecinde karşılaştıkları disiplin sorunlarını ve bu sorunlarla baş etmek için kullandıkları yöntemleri incelemektir. Araştırma, nitel araştırma yöntemlerinden biri olan durum çalışması yöntemiyle yürütülmüştür. Çalışma kapsamında bir ilköğretim okulundaki sınıf öğretmenlerinden veri toplanmıştır. Veri toplama araçları olarak yarı yapılandırılmış görüşmeler ve gözlem kullanılmıştır. Araştırma sonucunda, sınıf öğretmenlerinin sınıf yönetiminde karşılaştıkları disiplin sorunlarının çeşitlilik gösterdiği belirlenmiştir. Öğrenciler arasındaki anlaşmazlık, dikkat dağınıklığı, düşük motivasyon, geç gelme gibi sorunlar sıkça karşılaşılan disiplin sorunları arasında yer almaktadır.

Ayrıca, disiplin sorunlarının çeşitli nedenlere dayandığı ve öğrenci faktörleri, aile faktörleri, okul faktörleri gibi etkenlerin rol oynadığı tespit edilmiştir.

Makalede ayrıca, sınıf öğretmenlerinin bu disiplin sorunlarıyla baş etmek için kullandıkları çeşitli yöntemlerin değerlendirildiği belirtilmektedir. Öğretmenler, kurallar ve sınıf düzeni oluşturma, olumlu takviyeler uygulama, iletişim ve ilişki kurma gibi stratejileri kullanarak disiplin sorunlarını ele almaktadır. Sonuç olarak, Aküzüm ve Nazlı (2017) makalesi, sınıf öğretmenlerinin sınıf yönetiminde karşılaştıkları disiplin sorunlarını ve bu sorunlarla baş etme yöntemlerini değerlendirmektedir. Makale, disiplin sorunlarının çeşitliliğini ve nedenlerini ortaya koymakta ve öğretmenlerin bu sorunlarla baş etmek için kullandığı stratejileri vurgulamaktadır.

Bu sonuçlar, sınıf öğretmenlerine, sınıf yönetiminde kapsamlı bir yaklaşım benimsemelerini ve öğrencilerin ihtiyaçlarına uygun stratejiler geliştirmelerini önermektedir. Destekleyici bir sınıf topluluğu olumlu sonuçlarla ilişkilendirilebilir. Öğrencilerin daha az istenmeyen davranış sergilemesi, daha fazla işbirliği yapması, özgüvenlerinin artması ve öğrenme deneyimlerinin daha keyifli hale gelmesi gibi sonuçlar, öğrencilerin akademik başarılarını artırmaya yardımcı olabilir. Aynı zamanda, öğrencilerin okul ortamında mutlu ve güvende hissetmeleri, öğrenmelerine daha fazla motive olmalarına ve daha başarılı olmalarına yardımcı olabilir.

Bu nedenle, sınıf öğretmenlerinin sınıf yönetiminde etkili stratejiler kullanmaları, öğrencilerin akademik başarılarını artırmanın yanı sıra, öğrencilerin sosyal-duygusal gelişimlerine de olumlu katkıda bulunabilir. Etkili sınıf yönetimi stratejileri, öğrencilerin öğrenme deneyimlerini geliştirerek, sınıfta bir destekleyici ortam oluşturarak, öğrencilerin potansiyellerini maksimize etmelerine yardımcı olabilir.

Sınıf öğretmenlerinin sınıf yönetiminde istenmeyen davranışlar karşısında izledikleri stratejilerin belirlemesi de oldukça önemlidir. Bu önemden hareketle, araştırmanın problem cümlesi; "Sınıf öğretmenlerinin sınıf yönetiminde istenmeyen davranışlar karşısında izledikleri stratejilerin belirlenmesi?" şeklinde belirlenmiştir.

Araştırmanın amacı

Bu araştırmanın amacı ilkokul görev yapan sınıf öğretmenlerin, sınıf yönetiminde istenmeyen öğrenci davranışlarına karşı görüşleri ile bu davranışlara karşı öğretmenlerin uyguladıkları stratejileri belirlemektir.

Araştırmada bu temel amaç doğrultusunda araştırmacı tarafından belirlenen aşağıdaki sorulara yanıt aramaya çalışılmıştır:

1. Öğretmenlere göre sınıf yönetimi tanımı nasıldır?
2. Öğretmenler, sınıf yönetimi açısından istenmeyen davranışları azaltma adına sınıf ortamını nasıl düzenlemelidirler?
3. Öğretmenler, sınıf içinde öğrencilerinin en çok hangi istenmeyen davranışlarını gözlemlemektedirler?
4. Öğretmenlere göre öğrencilerin sınıf içinde gösterdikleri istenmeyen davranışların kaynakları nelerdir?
5. Öğretmenlere göre istenmeyen davranışların sınıf iklimine etkileri nelerdir?
6. Öğretmenler öğrencilerin sınıf içinde gösterdikleri istenmeyen davranışların önlenmesinde hangi stratejileri kullanmaktadırlar?
7. Öğretmenlere göre istenmeyen davranışları ortadan kaldırmak adına kullandıkları stratejilerin etkililiği nasıldır?
8. Öğretmenlerin öğrencilerin sınıf içinde gösterdikleri istenmeyen davranışların önlenmesine yönelik aldıkları destekler nelerdir?

Yöntem

Araştırmanın modeli

Çalışma nitel veri toplama tekniği nitel araştırma desenlerinden fenomenolojiye (olgu bilim) örnek teşkil etmektedir. Fenomenoloji (olgubilim) deseni, kişilerin belirli bir zamanda ve yerde gerçekleşen deneyimlerini inceler. Bireyler bilinçlerinde yaşadıkları olaylara, edindikleri deneyimlere ilişkin birtakım fenomenler, olgular geliştirirler. Fenomenolojik desende bireyin geliştirdiği bu olguları açıklamayı, deneyimlerinin özüne inerek ayrıntılı ve bütüncül bir değerlendirme yapmayı amaçlayan bir yaklaşımdır (Bloor ve Wood, 2006). Nitekim mevcut araştırmada ilkokullarda görev yapan sınıf öğretmenlerinin sınıf yönetiminde karşılaştıkları istenmeyen öğrenci davranışları ve bu davranışlara yönelik uyguladıkları stratejiler tespitine ilişkin görüş ve önerilerini belirlemek istendiğinden fenomenolojik desen tercih edilmiştir.

Çalışmada yarı yapılandırılmış görüşme tekniği kullanılmıştır. Yarı yapılandırılmış görüşme tekniği, yapılandırılmış görüşme tekniğine göre biraz daha esneklik içeren bir görüşme tekniğidir. Bu nedenle eğitim bilimleri araştırmalarında daha uygun görülmektedir. Yarı yapılandırılmış görüşme tekniğini kullanan araştırmacı sormayı düşündüğü soruları daha önceden belirler. Görüşme sırasında belirlediği soruları sorarken aynı zamanda görüşmenin akışına göre farklı sorularda sorabilir. Gözden kaçan veya öngörülemeyen boyutlarda böylece ortaya çıkarılabilir. Görüşme sırasında bir sonraki sorunun cevabı bir önceki soruda verilmiş ise araştırmacı sonraki soruyu sormayabilir (Türnüklü, 2000).

Bu çalışmada da 2022-2023 eğitim öğretim yılında Samsun ili Canik ilçesinde görev yapan sınıf öğretmenlerinin sınıf yönetiminde karşılaştıkları istenmeyen öğrenci davranışları ve bu davranışlara yönelik uyguladıkları stratejiler tespiti için sınıf öğretmenlerinin görüşlerini yarı yapılandırılmış sorularla yapılan görüşmede alarak, sorunları belirlemede nitel araştırma yönteminin daha etkili olacağı düşünülmüştür. Yıldırım ve Şimşek (2013)'e göre sorunu yaşayan kişilerden derinlemesine ve doğrudan bilgi almada amaca en iyi hizmet eden teknik görüşme tekniğidir.

Çalışma grubu

Bu araştırmanın örneklemini oluşturan 55 sınıf öğretmeni, Samsun İli Canik İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü'ne bağlı ilkokullarda 2022-2023 eğitim öğretim yılında aktif olarak görev yapmaktadır. Araştırma, öğretmenlerin demografik özelliklerini ve mesleki deneyimlerini anlamak amacıyla gerçekleştirilmiştir. Katılımcıların cinsiyet dağılımı incelendiğinde, 28'i kadın ve 27'si erkektir. Yaş dağılımı incelendiğinde, öğretmenlerin çoğunluğu 40 yaş ve altındadır; 30-39 yaş aralığında 17 öğretmen, 40-49 yaş aralığında 24 öğretmen ve 50 yaş ve üzerinde 14 öğretmen bulunmaktadır. Araştırmaya katılan öğretmenlerin mesleki deneyimlerine baktığımızda, 3 öğretmen 6-10 yıl arası, 15 öğretmen 11-15 yıl arası ve 37 öğretmen ise 16 yıl ve üzeri hizmet süresine sahiptir. Öğretmenlerin görev yaptıkları sınıf düzeyleri de incelenmiştir. Buna göre, araştırmaya katılan öğretmenlerin 16'sı 1. sınıf, 14'ü 2. sınıf, 11'i 3. sınıf ve 14'ü de 4. sınıf öğrencilerine ders vermektedir.

Tablo 1. Öğretmenlere ilişkin bilgiler

Cinsiyet	Kadın	28
	Erkek	27
Yaş aralığı	30-39 yaş	17
	40-49 yaş	24
	50 ve üzeri yaş	14
Öğretmenlikteki kıdem yılı	6-10 yıl arası	3
	11-15 yıl arası	15
	16 yıl ve üzeri	37
Okutulan sınıf	Birinci sınıf	16
	İkinci sınıf	14
	Üçüncü sınıf	11
	Dördüncü sınıf	14

Veri toplama araçları

Bu araştırmada verilerin toplanması amacıyla araştırmacılarca yarı yapılandırılmış görüşme formu oluşturulmuştur. Hazırlanan yarı yapılandırılmış görüşme formunu pilot çalışması için 14 sınıf öğretmene gönderilmiştir. Pilot uygulama çalışmasında yarı yapılandırılmış formların uygulanabilirliği yönünde olumlu dönütler alınmıştır. İki bölümden oluşan yarı yapılandırılmış görüşme formunun birinci bölümde katılımcıların betimsel özelliklerine ilişkin sorular yer almaktadır. İkinci bölümde 2022-2023 eğitim öğretim yılında sınıf öğretmenlerinin sınıf yönetiminde karşılaştıkları istenmeyen öğrenci davranışları ve bu davranışlara yönelik uyguladıkları stratejilerin tespiti ile ilgili sorular yer almaktadır.

Verilerin toplanması

Veri toplama süreci, araştırmanın başlangıcında yarı yapılandırılmış soruları içeren bir formun hazırlanmasıyla başlamıştır. Bu form, Google Drive ortamında oluşturulmuş ve daha sonra paylaşılabilir bir linkle erişilebilir hale getirilmiştir. Aralık 2022'de, bu formun bağlantısı WhatsApp, Telegram gibi sosyal medya grupları aracılığıyla ilgili platformlarda paylaşılarak sınıf öğretmenlerine ulaşması sağlanmıştır. Katılımcılar, gönüllülük esasına dayanarak formu doldurmuş ve araştırma için gerekli verilerin elde edilmesine katkıda bulunmuşlardır. Bu süreç, katılımcıların isteğe bağlı olarak bilgi paylaşımlarını sağlayarak etik standartlara uygun bir veri toplama yöntemi olarak gerçekleştirilmiştir. Bu şekilde elde edilen veriler, analiz ve yorumlama sürecinde temel bir kaynak oluşturmuş ve araştırmanın amacına ulaşmasına yardımcı olmuştur. Veri toplama sürecinin bu detaylı açıklaması, araştırmanın yöntemolojik kapsamını daha iyi anlamamıza yardımcı olacaktır.

Verilerin analizi

Verilerin analiz süreci, öğretmenlerle yapılan yarı yapılandırılmış görüşmelerin kaydedilmesiyle başlamıştır. Bu görüşmeler, Google Drive aracılığıyla toplanmış ve daha sonra bilgisayar ortamına aktarılarak transkript edilmiştir. Transkript edilen veriler titizlikle gözden geçirilmiş ve doğruluğu kontrol edilmiştir. Kontrol işlemi tamamlandıktan sonra, veriler ayrıntılı bir şekilde incelenmiş ve benzer ifadeleri içeren bölümler kodlanarak belirli temalar altında toplanmıştır. Bu temalar, verilerin derinlemesine analiz edilmesini sağlamış ve araştırmanın odak noktalarını belirlemiştir.

Son aşamada, oluşturulan kodlar ve temalar düzenlenerek bulgular tanımlanmış ve raporlanmıştır. Bulgular, doğrudan alıntılarla desteklenerek sunulmuş ve katılımcıların gizliliği için kod isimler kullanılmıştır. Bu yöntem, verilerin güvenilir bir şekilde analiz edilmesini ve araştırmanın sonuçlarının sağlam bir temele dayanmasını sağlamıştır.

Bulgular

Öğretmenlerle yapılan görüşmeler sonucunda elde edilen bulgular ve bulgulara dayalı olarak yapılan yorumlar bu bölümde yer almaktadır. Araştırmada elde edilen bulgular ve yorumlar öğretmenlerden elde edilen veriler doğrultusunda sunulmuştur.

Öğretmenlerle yapılan görüşmeye ilişkin bulgular

Çalışma grubunda yer alan 55 öğretmenle yapılan görüşmede ilk olarak “Sınıf yönetimi kavramından ne anlıyorsunuz?” diye sorulmuş ve alınan yanıtlar Tablo 2’de sunulmuştur.

Tablo 2. Sınıf yönetimi kavramından ne anlıyorsunuz? Sorusuna İlişkin Öğretmen Görüşleri

Kategori	Kod	Katılımcılar	Frekans
Öğrenci	Öğrencinin hazır bulunurluk düzeyi	Ö ₂₂ , Ö ₃₈ , Ö ₅₃	3
	Derse katılım	Ö ₃ , Ö ₂₁ , Ö ₃₉ ,	3
	Kurallara uyum sağlama	Ö ₄₂ , Ö ₄₆	2
Öğretmen	Sınıfta düzen ve disiplin oluşturma	Ö ₂ , Ö ₇ , Ö ₈ , Ö ₁₂ , Ö ₁₃ , Ö ₁₄ , Ö ₁₆ , Ö ₁₇ , Ö ₁₈ , Ö ₂₃ , Ö ₂₅ , Ö ₂₆ , Ö ₂₈ , Ö ₂₉ , Ö ₃₁ , Ö ₃₅ , Ö ₄₀ , Ö ₄₃ , Ö ₄₄ , Ö ₄₅	20
	Olumlu iletişim kurma	Ö ₅ , Ö ₆ , Ö ₂₀ , Ö ₂₇ , Ö ₄₁ , Ö ₄₇ , Ö ₄₈	7
	Zamanı etkili kullanma	Ö ₄ , Ö ₃₃ , Ö ₃₄ , Ö ₃₇ , Ö ₄₉	5
Eğitim-öğretim ortamı	Eğitim ortamının etkili ve düzenli olması	Ö ₁ , Ö ₉ , Ö ₁₀ , Ö ₁₁ , Ö ₁₅ , Ö ₁₉ , Ö ₂₄ , Ö ₃₀ , Ö ₃₂ , Ö ₃₆ , Ö ₅₀ , Ö ₅₁ , Ö ₅₂ , Ö ₅₄ , Ö ₅₅	15

Tablo 2 incelendiğinde, öğrencilerin derslere karşı hazır bulunurluk düzeyi görüşünü belirten öğretmen sayısı 3, derslere katılımını sağlayabilmek görüşünü belirten öğretmen sayısı 3, kurallara uyum sağlama olarak belirten öğretmen sayısı 2, sınıfta düzen ve disiplini oluşturabilmek gerektiğini belirten öğretmen sayısı 20, olumlu iletişim kurmanın önemli olduğunu beyan eden öğretmen sayısı 7, zamanı etkili kullanma olarak belirten öğretmen sayısı 5, eğitim ve öğretim ortamının etkili ve düzenli olması gerektiğini söyleyen öğretmen sayısı 15’tir. Buna ilişkin öğretmen görüşleri:

Ö₁: “Sınıfta etkili öğrenme ortamı oluşturmak için yapılan her türlü eylem ve etkinliktir.” Ö₅: “Eğitim ve öğretimin yapılması için öğretmenin öğrencileri belli bir disiplin ve yöntemle beraber ortak bir işe yönelmesidir.”

Ö₉: “Eğitim öğretime elverişli bir sınıf ortamı oluşturabilmektir.”

Ö₁₇: “Sınıf ortamında etkili bir liderlik yürütmek.”

Ö₂₂: “Tüm öğrencilerin öğrenmeye hazır oluşu”

Ö₃₆: “Öğretmenin kendini dinletebildiği, ders kazanımlarını planlamaya uygun yapabileceği ortamı sağladığı durum.”

Ö₄₈: “Sağlıklı ve verimli bir ders süreci”

Ö₅₅: “Etkili öğrenme ortamını sağlama” biçiminde ifade edilmiştir.

Tablo 3.Öğretmenlerin, Sınıf Yönetimi Açısından İstenmeyen Öğrenci Davranışlarını Azaltma Adına Size Göre Sınıf Ortamı Nasıl Düzenlenmelidir? Sorusuna İlişkin Görüşleri

Kategori	Kod	Katılımcılar	Frekans
Eğitim öğretimi ortamı	Öğrencilerin ilgi ve yeteneklerine uygun bir sınıf ortamı oluşturmak	Ö ₁ , Ö ₃ , Ö ₅ , Ö ₇ , Ö ₁₄ , Ö ₂₂ , Ö ₂₃ , Ö ₂₈ , Ö ₂₉ , Ö ₃₈ , Ö ₄₀ , Ö ₅₁ , Ö ₅₂	13
	Sınıfta farklı oturma düzenleri oluşturma	Ö ₁₅ , Ö ₁₇ , Ö ₂₁ , Ö ₂₅ , Ö ₂₇ , Ö ₃₀ , Ö ₃₁ , Ö ₃₇ , Ö ₄₁ , Ö ₄₃ , Ö ₄₄ , Ö ₄₅ , Ö ₄₇ , Ö ₅₃ , Ö ₅₄ , Ö ₅₅	16
	Demokratik bir sınıf ortamı oluşturma	Ö ₉ , Ö ₁₁ , Ö ₁₆ , Ö ₁₈ , Ö ₂₀ , Ö ₂₆ , Ö ₃₂ , Ö ₃₄ , Ö ₃₆ , Ö ₄₉	10
	Farklı eğitim ortamları sunmak	Ö ₂ , Ö ₄ , Ö ₆ , Ö ₄₂ , Ö ₄₆ , Ö ₄₈	6
Eğitim öğretimi programı	Farklı anlatım yöntemleri kullanma	Ö ₈ , Ö ₁₀ , Ö ₁₂ , Ö ₁₉ , Ö ₃₃ , Ö ₃₉	6
	Olumlu ve olumsuz pekiştireç kullanma	Ö ₁₃ , Ö ₂₄ , Ö ₃₅ , Ö ₅₀	4

Tablo 3 incelendiğinde, sınıf yönetimi açısından istenmeyen öğrenci davranışlarını azaltma adına size göre sınıf ortamı nasıl düzenlenmelidir? sorusuna 13 öğretmen öğrencilerin ilgi ve yeteneklerine uygun olacak bir sınıf ortamı olmalıdır, 16 öğretmen sınıfta farklı oturma düzenleri (U oturma düzeni, Ön sıraya, Arka sıraya vb.) oluşturma, 10 öğretmen demokratik bir ortam oluşturulmalı, kurallar öğrencilerle birlikte belirlenmelidir diye belirtmişlerdir. Öğretmenlerden 6'sı öğrencilere farklı eğitim ortamları sunulmalıdır derken, 6 öğretmen de öğretmen aktif olmalı, farklı anlatım yöntemleri denemeli, 4'ü olumlu ve olumsuz pekiştireç kullanılmalıdır, cevaplarını vermiştir. Buna ilişkin öğretmen görüşleri:

Ö₇: "Her öğrencinin ilgisini toplayabilecek etkinlik çeşitlerine ve buna göre material kullanımına yer verilmesi gerekir."

Ö₁₀: "İstenmeyen davranışlara karşı sınıf ortamı oluşturulmak isteniyorsa ilk önce öğretmen olarak nasıl davranılacağını bilmesi ön şarttır farklılıklara karşı plan yapılmalı istenmeyen davranışların olmaması için öğrenciye göre eğitimin planlanması gerekir."

Ö₁₂: "Farklılaştırılmış ve bireye yönelik programların uygulanması."

Ö₁₉: "Farklı anlatım yöntemleri denenmelidir" Ö₂₄: "Uygun davranışların ödüllendirilmesi."

Ö₂₆: "Demokratik, adil, her öğrencinin zevkle keyifle istekle ders yapabilmesinin sağlanması ile" diye ifade etmiştir.

Tablo 4. Sınıfta karşılaştığınız istenmeyen öğrenci davranışları nelerdir? Sorusuna İlişkin Öğretmen Görüşleri

Kategori	Kod	Katılımcılar	Frekans
Öğrenciler arası ilişkiler	Ders esnasında kendi aralarında konuşmaları	Ö ₈ ,Ö ₉ ,Ö ₁₃ ,Ö ₁₉ ,Ö ₂₀ ,Ö ₂₃ ,Ö ₂₈ ,Ö ₃₀ ,Ö ₃₁ ,Ö ₃₃ ,Ö ₃₄ ,Ö ₃₇ , Ö ₃₈ , Ö ₄₈	14
	Akran zorbalığı	Ö ₁₁ , Ö ₁₂ , Ö ₁₄ , Ö ₂₅ , Ö ₃₅ , Ö ₃₉ , Ö ₄₂ ,Ö ₄₄ ,Ö ₄₉ ,Ö ₅₁ ,Ö ₅₃ ,	11
Öğretmen öğrenci arası ilişkiler	Söz almadan konuşma, şikayet etme	Ö ₄ ,Ö ₁₅ ,Ö ₁₆ ,Ö ₁₇ ,Ö ₁₈ ,Ö ₂₁ ,Ö ₂₄ ,Ö ₂₉ ,Ö ₃₂ ,Ö ₃₆ ,Ö ₄₃ ,Ö ₄₇ ,Ö ₅₂ , Ö ₅₄	14
Öğrencinin kendisiyle ilgili durumlar	Ders sırasında başka şeylerle meşgul olma	Ö ₁ ,Ö ₃ ,Ö ₆ ,Ö ₂₂ , Ö ₂₇ ,Ö ₄₅ ,Ö ₅₀ ,Ö ₅₅	8
	Öğrencileri derse ilgisiz olması	Ö ₂ ,Ö ₅ ,Ö ₇ ,Ö ₁₀ ,Ö ₂₆ ,Ö ₄₁ ,Ö ₄₅ , Ö ₄₆ ,	8

Tablo 4 incelendiğinde, sınıfta karşılaştığınız istenmeyen öğrenci davranışlarının neler olabileceği sorusuna 14 öğretmen öğrencilerin ders esnasında kendi aralarında konuşmaları, gürültü yapmaları vb. davranışlar, 14 öğretmen söz almadan konuşma, şikayet etme, 8 öğretmen ders sırasında başka şeylerle meşgul olduklarını düşündüklerini belirtmişlerdir. Öğretmenlerden 11'i akran zorbalığı vb. durumlar olduğunu söylerken, 8 öğretmen derse ilgisi olmayan öğrenciler, okula geç gelme ve ilgi dağınıklığı olduğunu belirtmişlerdir. Buna ilişkin öğretmen görüşleri:

Ö₁: "Söz almadan konuşmak, ders sırasında yanındaki ya da önündeki arkadaşı ile konuşmak, etkinlik sırasında başka şeylerle meşgul olmak." Ö₄: "Söz almadan konuşma. Dinlememe."

Ö₁₂: "Akran zorbalığı ve şiddet."

Ö₄₆: "Derse ilgisiz öğrenciler."

Ö: "Yanındakiyle ders dinlemeyip konuşma" biçiminde ifade etmiştir.

Tablo 5. Sınıfta Karşılaştığınız İstenmeyen Öğrenci Davranışlarının Nedenleri Size Göre Neler Olabilir? Sorusuna İlişkin Öğretmen Görüşleri

Kategori	Kod	Katılımcılar	Frekans
Aile	Ailenin ekonomik durumu ve eğitim düzeyi	Ö ₁ , Ö ₆ , Ö ₇ , Ö ₈ , Ö ₁₂ , Ö ₁₃ , Ö ₁₄ , Ö ₁₅ , Ö ₁₆ , Ö ₂₁ , Ö ₂₄ , Ö ₂₅ , Ö ₃₀ , Ö ₃₁ , Ö ₃₅ , Ö ₃₈ , Ö ₃₉ , Ö ₄₀ , Ö ₄₂ , Ö ₄₅ , Ö ₄₈ , Ö ₄₉ , Ö ₅₀ , Ö ₅₁ , Ö ₅₂ , Ö ₅₃	26
Öğrenci	Öğrencinin ilgi düzeyi	Ö ₂ , Ö ₄ , Ö ₉ , Ö ₁₁ , Ö ₁₇ , Ö ₁₉ , Ö ₂₂ , Ö ₂₃ , Ö ₂₇ , Ö ₂₈ , Ö ₂₉ , Ö ₃₃ , Ö ₄₃ , Ö ₄₄ , Ö ₄₆ , Ö ₄₇	16
	Öğrencinin derslere hazır bulunurluk düzeyi	Ö ₁₀ , Ö ₃₂ , Ö ₃₄ , Ö ₃₆ , Ö ₃₇ , Ö ₄₁ , Ö ₅₄ , Ö ₅₅	8
Çevre	Toplum yapısı	Ö ₅ , Ö ₂₀ , Ö ₂₆	3
	Teknolojik aletlerin aşırı kullanımı	Ö ₃ , Ö ₁₈	2

Tablo 5 incelendiğinde, sınıfta karşılaştığınız istenmeyen öğrenci davranışlarının nedenleri size göre neler olabilir sorusuna 26 öğretmen öğrencinin ailesi, 16 öğretmen öğrencilerin ilgi düzeyi ve 8 öğretmen öğrencinin derslere hazır bulunurluk düzeyi, çevre olarakta öğretmenlerden 3'ü toplum yapısı, 2'iteknolojik aletlerin aşırı kullanımı olduğunu belirtmişlerdir. Buna ilişkin öğretmen görüşleri:

Ö₃: "Teknoloji aletlerinin aşırı kullanımı."

Ö₅: "Toplumsal yapı ve değer yargıları."

Ö₁₀: "Yaştan dolayı öğrencilerin okul hayatına adapte olamaması"

Ö₃₄: "Öğrencinin derse hazır bulunurluğunun düşüklüğü"

Ö₄₇: "Derse ilgisiz öğrenciler." biçiminde ifade etmiştir

Tablo 6. İstenmeyen Öğrenci Davranışlarının Sınıf İklimine (Sınıf Yönetimine) Etkileri Nelerdir? Gözlemlerinizi Yola Çıkararak Açıklayabilir Misiniz? Sorusuna İlişkin Öğretmen Görüşleri

Kategori	Kod	Katılımcılar	Frekans
Olumsuz	Öğrenme ortamının bozulması	Ö ₁ , Ö ₇ , Ö ₁₀ , Ö ₁₄ , Ö ₁₆ , Ö ₂₁ , Ö ₂₉ , Ö ₃₀ , Ö ₃₁ , Ö ₃₆ , Ö ₃₇ , Ö ₃₈ , Ö ₃₉ , Ö ₄₉ , Ö ₅₄ , Ö ₅	16
	Dersin akışını bozma	Ö ₂ , Ö ₅ , Ö ₈ , Ö ₉ , Ö ₁₃ , Ö ₁₇ , Ö ₁₈ , Ö ₁₉ , Ö ₂₀ , Ö ₂₁ , Ö ₂₃ , Ö ₂₅ , Ö ₂₇ , Ö ₂₈ , Ö ₄₄ , Ö ₄₅ , Ö ₄₆ , Ö ₄₇ , Ö ₅₂ , Ö ₅₃	20
	Etkili ve verimli ders işlenmesini engelleme	Ö ₁₁ , Ö ₁₅ , Ö ₃₃ , Ö ₃₅ , Ö ₄₈ , Ö ₅₀ , Ö ₅₁	7
	Gürültü, kargaşa ve düzensizliğe sebep olma	Ö ₆ , Ö ₂₄ , Ö ₂₆ , Ö ₃₂ , Ö ₄₃	5
	Kurallara uyan öğrencinin ders dinlemelerine mani olma	Ö ₃ , Ö ₄ , Ö ₁₂ , Ö ₂₂ , Ö ₄₀ , Ö ₄₁ , Ö ₄₂	7

Tablo 6 incelendiğinde, istenmeyen öğrenci davranışlarının sınıf iklimine (sınıf yönetimine) etkileri nelerdir? Gözlemlerinizi yola çıkararak açıklayabilir misiniz? sorusuna 16 öğretmen

öğrenme ortamının bozulması, 20 öğretmen dersin akışını bozmaya neden oluyor, 7 öğretmen etkili ve verimli ders işlenmesini engeller, öğretmenlerden 5'i gürültü, kargaşa ve düzensizliğe neden olur diye belirtmişlerdir. Öğretmenlerden 7'si kurallara uyan öğrencilerin ders dinlemelerine mani olarak eğitim haklarını elinden aldıklarını ifade etmişlerdir. Buna ilişkin öğretmen görüşleri:

Ö₁: "İletişimi bozar, öğrenme ortamını olumsuz etkiler, öğrenci-öğretmen arasındaki güvenin zedelenmesine neden olur."

Ö₂: "Dikkati dağıtma. Arkadaşlarını rahatsız etme .Derse odaklanamama." Ö₁₁: "Verimli eğitim öğretim yapılamaması"

Ö₁₂: "İstenmeyen öğrenci davranışları ders işlenişine etki eder, diğer öğrencilerin dikkatini dağıtır ve kötü örnek oluşturur."

Ö₂₂: "Diğer öğrencilerin de dikkatini dağıtıyor, istenilen kazanımı istenilen sürede verilmemesine sebep oluyor, öğrencinin akranları tarafından etiketlenmesine dersi anlamamasına sebep oluyor" biçiminde ifade etmiştir.

Tablo 7. Sizin Sınıf İçinde Karşılaştığınız İstenmeyen Öğrenci Davranışlarına Karşı Baş Etmede Kullandığınız Stratejiler Nelerdir? Sorusuna İlişkin Öğretmen Görüşleri

Kategori	Kod	Katılımcılar	Frekans
Kullanılan Stratejiler	İstenmeyen davranışları görmezden gelme	Ö ₁ , Ö ₅ , Ö ₁₀ , Ö ₁₃ , Ö ₁₉ , Ö ₃₂ , Ö ₃₃ , Ö ₃₄ , Ö ₃₆ , Ö ₃₈ ,	10
	Öğrencilerin aktif olabileceği ve dikkatlerini çekebilecek etkinliklere yer verme	Ö ₂ , Ö ₃ , Ö ₄ , Ö ₆ , Ö ₈ , Ö ₁₂ , Ö ₁₅ , Ö ₁₈ , Ö ₂₀ , Ö ₂₁ , Ö ₂₈ , Ö ₃₉ , Ö ₄₅ , Ö ₄₆ , Ö ₄₇ , Ö ₅₁ , Ö ₅₃	17
	Öğrencilere görev sorumluluk verme	Ö ₉ , Ö ₂₆ , Ö ₄₄ , Ö ₅₂ , Ö ₅₄ ,	5
	Öğrenciyle konuşup rehberlik servisine ve ailesine bilgi verme	Ö ₇ , Ö ₁₁ , Ö ₁₄ , Ö ₁₆ , Ö ₁₇ , Ö ₂₂ , Ö ₂₄ , Ö ₂₇ , Ö ₂₉ , Ö ₃₀ , Ö ₃₅ , Ö ₃₇ , Ö ₄₀ , Ö ₄₂ , Ö ₄₉	15
	Sınıfta bulunduğu yeri değiştirme	Ö ₂₇ , Ö ₃₁	2
	Ödüllendirme	Ö ₂₃ , Ö ₂₅ , Ö ₄₁ , Ö ₄₈ , Ö ₅₀ , Ö ₅₅	6

Tablo 7 incelendiğinde, istenmeyen öğrenci davranışlarını görmezden gelinmesinin gerektiğini söyleyen öğretmen sayısı 10, öğrencilerin aktif olabileceği ve dikkatlerini çekebilecek etkinliklere yer verme görüşünü belirten öğretmen sayısı 17, öğrencilere görev sorumluluk verim belirten öğretmen sayısı 5, öğrenci ile konuşurum, rehberlik servisine yönlendirerek ailesine bilgi verim görüşünü belirten öğretmen sayısı 15, sınıfta bulunduğu yeri değiştiririm yönünde cevap veren öğretmen sayısı 2, ödüllendiririm, olumlu örnekler gösteririm görüşünü belirten öğretmen sayısı 6'dır. Buna ilişkin öğretmen görüşleri:

Ö₁: "Duruma göre bazen görmezden gelmek gerekiyor. Bazen ödül vermek. Bazen takdir etmek. Bazen de sorumluluk vermek gerekir çünkü bazı öğrenciler öğretmen ile inatlaşabiliyor, ama sorun birden fazla öğrencide varsa kesinlikle sorunun üzerine kararlılıkla gidilmeli."

Ö₂: "Dikkatleri çekme. Öğrenci merkezli olma Çocuğun aktif olması Oyun şarkı gibi etkinliklere yer verme."

Ö₂₃: "Olumlu örneklerin örnek gösterilmesi"

Ö₂₆: ‘Görev verme’

Ö₂₇: “Yer değişikliği yapıyorum, daha sık göz teması kuruyorum ,dolaylı uyarılarda bulunuyorum ,motive edici konuşmalar yapıyorum, sembollerle ödüllendirmeler.” biçiminde ifade etmiştir.

Tablo 8. İstenmeyen öğrenci davranışlarını ortadan kaldırmak için kullandığınız stratejilerin etkililiği konusundaki düşüncelerinizi örneklendirerek söyleyebilir misiniz? Sorusuna İlişkin Öğretmen Görüşler

Kategori	Kod	Katılımcılar	Frekans
Olumlu	Öğrenci davranışlarının kontrol altına alınması	Ö ₁ , Ö ₃ , Ö ₈ , Ö ₉ , Ö ₁₉ , Ö ₂₀ , Ö ₂₅ , Ö ₂₇ , Ö ₂₈ , Ö ₃₈ , Ö ₄₁ , Ö ₄₂ , Ö ₄₄ , Ö ₄₆ , Ö ₅₃	15
	Empati ve sorumluluk duygusu geliştirme	Ö ₄ , Ö ₁₀ , Ö ₁₅ , Ö ₂₁ , Ö ₃₂ , Ö ₃₅ , Ö ₃₆ , Ö ₃₉ , Ö ₄₀ , Ö ₄₇ , Ö ₄₈ , Ö ₄₉ , Ö ₅₂ , Ö ₅₅	14
	Olumsuz davranışların olumluya dönmesi	Ö ₂ , Ö ₅ , Ö ₆ , Ö ₇ , Ö ₁₁ , Ö ₁₂ , Ö ₁₃ , Ö ₁₄ , Ö ₁₆ , Ö ₁₇ , Ö ₁₈ , Ö ₂₂ , Ö ₂₃ , Ö ₂₄ , Ö ₂₆ , Ö ₂₉ , Ö ₃₀ , Ö ₃₁ , Ö ₃₃ , Ö ₃₄ , Ö ₃₇ , Ö ₄₃ , Ö ₄₅ , Ö ₅₀ , Ö ₅₁ , Ö ₅₄	26

Tablo 8 incelendiğinde, kullanılan stratejilerin etkililiği konusunda 15 öğretmen öğrenci davranışlarının kontrol altına alınması, 14 öğretmen empati ve sorumluluk duygusu geliştirme olarak ve 26 öğretmen olumsuz davranışların olumluya dönmesi yönünde görüş belirtmişlerdir. Buna ilişkin öğretmen görüşleri:

Ö₁: “Ders sırasında konuşan öğrencinin yanına fiziksel yakınlık denetimi kurmak yoluyla öğrenciyi istenmeyen davranıştan uzaklaştırırsın. Böylece herhangi bir uyarıda bulunmadan öğrenci davranışını kontrol altına almış olursun.”

Ö₄: “Öğrenciyi, öğretmen koltuğuna oturtup ben öğrenci oluyorum.”

Ö₂₆: “Kendini değerli hissettiği zaman olumsuz davranışlarda azalma oldu.”

Ö₃₀: “Yer değiştirme etkili. Olumsuz davranışlar uygun öğrencinin yanına oturtulduğunda olumsuz davranışlar azalıyor”

Ö₄₈: “Öğrenciye görev veriyorum, empati kurduruyorum.” biçiminde ifade etmiştir.

Tablo 9. Sınıfta Karşılaşmış Olduğunuz İstenmeyen Öğrenci Davranışlarıyla Baş Etmede Okul İdaresinden Ve Velilerden Veya Diğer İlgililerden Hangi Destekleri Almak İstersiniz? Düşüncelerinizi Açıklayabilir Misiniz? Sorusuna İlişkin Öğretmen Görüşleri

Kategori	Kod	Katılımcılar	Frekans
Aile	Ailelerin yeteri kadar duyarlı davranarak destek vermeleri	Ö ₁ , Ö ₂ , Ö ₃ , Ö ₄ , Ö ₅ , Ö ₇ , Ö ₈ , Ö ₉ , Ö ₁₀ , Ö ₁₂ , Ö ₁₅ , Ö ₁₆ , Ö ₁₈ , Ö ₁₉ , Ö ₂₁ , Ö ₂₅ , Ö ₂₆ , Ö ₂₇ , Ö ₂₈ , Ö ₃₀ , Ö ₃₁ , Ö ₃₂ , Ö ₃₃ , Ö ₃₄ , Ö ₃₅ , Ö ₃₆ , Ö ₃₈ , Ö ₄₀ , Ö ₄₃ , Ö ₄₄ , Ö ₄₅ , Ö ₄₇ , Ö ₄₈ ,	33
İdare	Okul idaresinin destek olması	Ö ₆ , Ö ₁₁ , Ö ₁₃ , Ö ₂₂ , Ö ₂₄ , Ö ₂₉ , Ö ₃₇ , Ö ₃₉ , Ö ₄₂	9
Rehberlik Servisi	Rehberlik servisinin etkin çalışıp yardımcı olması	Ö ₁₄ , Ö ₁₇ , Ö ₂₀ , Ö ₂₃ , Ö ₄₁ , Ö ₄₆ , Ö ₄₉ , Ö ₅₀ , Ö ₅₁ , Ö ₅₂ , Ö ₅₃ , Ö ₅₄ , Ö ₅₅	13

Tablo 9 incelendiğinde, sınıfta karşılaşılmış olduğunuz istenmeyen öğrenci davranışlarıyla baş etmede okul idaresinden ve velilerden veya diğer ilgililerden hangi destekleri almak istersiniz düşüncelerinizi açıklayabilir misiniz sorusuna, 33 öğretmen ailelerin yeteri kadar duyarlı davranarak destek vermeleri, 9 öğretmen okul idaresinin yanımızda durarak destek olması, 13 öğretmen rehberlik servisinin etkin çalışması ve yardımcı olması gerektiğini belirtmişlerdir. Buna ilişkin öğretmen görüşleri:

Ö₂: “Farklılaştırılmış oyun ve ders materyalleri sağlanmalı Velilerin daha ilgili olması. Öğretmenle okul ile işbirliği yapması.”

Ö₅: “En çok velilerimden destek görmek isterim. İdare çok etkili olamıyor. ailelerden benim söylediklerimle aynı doğrultuda öğrenciye söylemlerde bulunmasını isterdim. bir sıkıntı varsa bu sıkıntıya aynı çözümleri uygulamalıyız”

Ö₁₁: “İdare yanımızda olsun öğretmenini savunsun. Velilerde çocuklarını düzgün yetiştirip

gerektiği kadar kural koyar empati kavramını duyuşsal olarak yerleştirirse iyi olur..” Ö₁₇: “Rehberlik servisinden alıyorum” biçiminde ifade etmiştir.

Sonuç ve Tartışma

Tartışma

Bu çalışmada sınıf öğretmenlerinin ders sırasında sınıf yönetiminde istenmeyen davranışların neler olduğu ve istenmeyen öğrenci davranışları karşısında izledikleri stratejilerin neler olduğu konusu araştırılmıştır. Araştırma bulgularına göre sınıf öğretmenlerinin çoğu sınıf yönetiminde karşılaştıkları istenmeyen öğrenci davranışının ders esnasında kendi aralarında konuşmaları, gürültü yapmaları, şikâyet etme cevabını vermiştir. Bu çalışmanın bulguları benzer diğer çalışmaların bulgularını desteklemektedir. Aküzüm ve Nazlı'nın (2017) sınıf öğretmeninin sınıf yönetimi esnasında karşılaştıkları disiplin sorunları ve nedenlerine yönelik öğretmen görüşlerini incelediği araştırmasında; öğrencilerde en çok karşılaştıkları istenmeyen öğrenci davranışları; birbirleriyle konuşmaları, söz almadan konuşmaları ve çok fazla şikâyet etmeleri olduğu ortaya çıkmıştır. Keleş (2010) yüz doksan yedi sınıf öğretmenini ile istenmedik öğrenci davranışları ve bu istenmeyen öğrenci davranışlarıyla

başa çıkma yöntemleri konulu araştırmasında sınıf öğretmenlerinin sınıf yönetiminde karşılaştıkları en çok öğrencilerin arkadaşlarıyla ders sırasında konuşmaları sonucunu bulmuştur. Houghton, Wheldall ve Merrett(1988) öğretmenlerin sınıfta en çok ortaya konan istenmeyen olumsuz öğrenci davranışlarının neler olduğunu ve hangi sıklıkla karşılaştıklarını öğrenmek amacıyla yapmış olduğu araştırmanın sonucunda öğretmenlerin sınıfta en çok karşılaştıkları olumsuz davranışların zamansız konuşmaları sonucuna varmıştır.

Yapılan bu araştırmanın bu alanda yapılmış farklı çalışmalarla fazlasıyla benzer sonuçlara ulaştığı görülmektedir. Bu benzer sonuçlar araştırmanın diğer araştırmalar ile aynı doğrultuda olduğunu göstermektedir.

Sonuçlar

Katılımcılarla yapılan görüşmeler sonucunda elde edilen bilgiler doğrultusunda sonuç ve öneriler bu bölümde ele alınmıştır. Araştırma sonuçları, öğretmenlerin sınıf yönetimi konusundaki görüşlerini çeşitli temalar altında özetlemek mümkündür:

1. Eğitim Ortamının Düzenlenmesi ve Etkili Sınıf Yönetimi:

- Araştırmaya katılan öğretmenlerin çoğunluğu, sınıf ortamının düzenli ve etkili olmasının önemine vurgu yapmaktadır. Bunun için sınıf kurallarının net bir şekilde belirlenmesi, düzenin korunması ve disiplinin sağlanması gerektiği ifade edilmektedir.
- Ayrıca, öğretmenlerin, etkili sınıf yönetimi için iletişim becerilerinin geliştirilmesi, öğrencilere liderlik etme yeteneğinin olması ve pozitif bir sınıf iklimi oluşturabilme becerilerinin önemine dikkat çekmektedirler.

2. İstenmeyen Öğrenci Davranışları ve Nedenleri:

- Görüşmeye katılan öğretmenler, sınıflarında sıkça karşılaştıkları istenmeyen öğrenci davranışlarını tanımlamaktadırlar. Bu davranışlar arasında ders esnasında konuşma, dikkat dağınıklığı, gürültü yapma gibi durumlar öne çıkmaktadır.
- Öğrencilerin bu tür davranışlar sergilemesinin arkasında yatan nedenler arasında ise aile, çevre, öğrencinin ilgi düzeyi, dersin konusu ve süresi gibi faktörlerin etkili olduğu belirtilmektedir.

3. Stratejiler ve Çözüm Yolları:

- İstenmeyen öğrenci davranışlarıyla başa çıkmak için öğretmenler farklı stratejiler kullanmaktadırlar. Bunlar arasında istenmeyen davranışları görmezden gelme, öğrencileri aktif etme, dikkat çekici etkinlikler düzenleme, görevler verme gibi yöntemler bulunmaktadır.
- Ayrıca, öğrencilerin davranışlarını değerlendirip, uygun pekiştireçler kullanarak olumlu davranışları ödüllendirme stratejisinin de etkili olduğu belirtilmektedir.

4. Okul İdaresi ve Aile İşbirliği:

- Öğretmenler, sınıf yönetimi konusunda okul idaresi ve ailelerin desteğinin önemini vurgulamaktadırlar. Okul idaresinin etkin çalışması, rehberlik servisinin destek sağlaması, ailelerin duyarlı davranarak öğretmenlere yardımcı olması önemlidir.

Ayrıca, öğretmenler, ailelerle iletişimi güçlendirmenin ve okul-aile işbirliğini artırmanın sınıf yönetimi açısından önemli olduğunu ifade etmektedirler.

Öneriler

Araştırmanın sonuçlarına dayanarak sınıf öğretmenlerinin sınıf yönetiminde istenmeyen davranışlar karşısında izledikleri stratejilerin belirlenmesi için aşağıdaki öneriler yapılabilir.

Araştırmacılara Yönelik Öneriler:

1. İstenmeyen öğrenci davranışları konusunda daha derinlemesine araştırmalar yapılabilir. Özellikle belirli davranışların ortaya çıkış nedenleri ve etkili müdahale stratejileri üzerine odaklanan çalışmalar yararlı olabilir.
2. Sınıf yönetimi konusundaki literatürü gözden geçirerek, farklı öğrenme ortamlarında etkili sınıf yönetimi stratejilerini karşılaştıran çalışmalar yapılabilir.
3. Öğretmenlerin sınıf yönetimi konusundaki eğitim ihtiyaçlarını belirlemek için öğretmenlerle yapılan anketler veya odak grup görüşmeleri gibi yöntemler kullanılabilir.

Uygulayıcılara Yönelik Öneriler:

1. Sınıf içi etkinliklerin planlanması ve uygulanması sırasında öğrencilerin ilgi ve yetenekleri dikkate alınmalıdır. Öğrencilerin katılımını artıracak etkinlikler düzenlenmeli ve öğrencilerin derslere aktif olarak katılması teşvik edilmelidir.
2. Sınıf kurallarının demokratik bir şekilde belirlenmesi ve sınıf ortamının olumlu bir şekilde yönetilmesi için öğrencilerle işbirliği yapılmalıdır. Öğrencilerin kurallara katılımı artırılmalı ve kuralların neden ve nasıl belirlendiği öğrencilere açıklanmalıdır.
3. Öğretmenler, sınıf içinde istenmeyen öğrenci davranışlarıyla başa çıkmak için çeşitli stratejiler kullanmalıdır. Öğrencilerle bireysel görüşmeler yapılmalı, olumlu pekiştireçler kullanılmalı ve gerekli durumlarda rehberlik servisinden destek alınmalıdır.

Politika Yapıcılarına Yönelik Öneriler:

1. Okul idaresi, öğretmenlere sınıf yönetimi konusunda destek sağlamak için düzenli olarak eğitim ve rehberlik programları düzenlemelidir.
2. Okul yönetimi, öğrenci davranışlarının yönetilmesi konusunda öğretmenlere kaynak ve materyal sağlamalıdır. Sınıf ortamının fiziki ve materyal yönünden zenginleştirilmesi, öğrencilerin dikkatini çekecek etkinliklerin düzenlenmesine yardımcı olabilir.
3. Okul yönetimi ve politika yapıcıları, okul-aile işbirliğini güçlendirmek için ailelerle iletişim kurma ve aile katılımını teşvik etme stratejileri geliştirmelidir. Ailelerin okul sürecine daha fazla katılımı, öğrenci davranışlarının yönetilmesinde önemli bir rol oynayabilir.

Referans

- Aküzüm, C., & Nazlı, K. (2017). Sınıf öğretmenlerinin sınıf yönetiminde karşılaştıkları disiplin sorunları, nedenleri ve bu sorunlarla baş etme yöntemlerinin değerlendirilmesi. *International e-Journal of Educational Studies*, 1(2), 88-102.
- Aydın, A. (2005). *Sınıf Yönetimi* (6. Baskı). Ankara: Anı Yayıncılık.
- Bloor, M., & Wood, F. (2006). *Keywords in qualitative methods*. Thousand Oaks, London, New Delhi: Sage Publications.
- Brackett, M. A., Rivers, S. E., & Salovey, P. (2011). Emotional intelligence: Implications for personal, social, academic, and workplace success. *Social and Personality Psychology Compass*, 5(2), 88-103.
- Demirtaş, H. (2016). Sınıf Yönetiminin Temelleri. In H. Kıran & K. Çelik (Ed.), *Etkili Sınıf Yönetimi* (12. Baskı, s. 1-30). Ankara: Anı Yayıncılık.
- Doğan, Y., & Kılıç, İ. (2014). Öğretmen adaylarının öğrencilere yönelik istenmeyen davranışlarla başa çıkma stratejilerinin incelenmesi. *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 11(26), 169-184.
- Emmer, E. T., & Stough, L. M. (2001). Classroom management: A critical part of educational psychology, with implications for teacher education. *Educational Psychologist*, 36(2), 103-112.
- Gökkyer, N., & Doğan, B. (2016). İstenmeyen öğrenci davranışları ve nedenlerine ilişkin yönetici ve öğretmen görüşleri. *Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 26(1), 93-105.
- Gündoğdu, S. (2013). İlkokul ve ortaokul öğretmenlerinin sınıf yönetiminde istenmeyen öğrenci davranışlarına ilişkin görüşleri ve bu davranışlara karşı uyguladıkları stratejiler (Yüksek lisans tezi, Hasan Kalyoncu Üniversitesi).
- Houghton, S., Wheldall, K., & Merrett, F. (1988). Classroom behaviour problems which secondary school teachers say they find most troublesome. *British Educational Research Journal*, 14(3), 297-312.
- Jones, V. F., Vermette, P. J., & Jones, L. S. (2017). *Comprehensive classroom management: Creating communities of support and solving problems*. Pearson.
- Keleş, Z. (2010). İlköğretim okulları birinci kademe sınıf öğretmenlerinin sınıf yönetiminin karşılaştıkları istenmeyen öğrenci davranışları ve bu davranışlarla baş etme yöntemleri (Yüksek lisans tezi, Yeditepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü).
- Lewis, T. J., & Sugai, G. (1999). Effective behavior support: A systems approach to proactive school-wide management. *Focus on Exceptional Children*, 31(6), 1-24.
- Okutan, M. (2004). *Sınıf yönetiminde örnek olaylar*. Ankara: Pegem A yayıncılık.
- Türnüklü, A. (2000). Eğitimbilim araştırmalarında etkin olarak kullanılacak nitel bir araştırma tekniği: Görüşme. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*, 6(4), 543-559.
- Yıldırım, A., & Şimşek, H. (2006). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri* (6. Baskı). Ankara: Seçkin Yayıncılık.

Yılmaz, Z. N., & Aydın, Ö. (2015). İlköğretim öğretmenlerinin sınıf yönetimi becerilerine ilişkin algılarının çeşitli değişkenler açısından incelenmesi. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 11(1), 148-164.